



**Силабус навчальної дисципліни**  
**«ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА»**

<b>Спеціальність</b>	029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
<b>Освітня програма</b>	«Документознавство та інформаційна діяльність»
<b>Освітній рівень</b>	Другий (магістерський)
<b>Статус дисципліни</b>	Обов'язкова
<b>Мова викладання</b>	Українська
<b>Курс / семестр</b>	1 курс, 1 семестр
<b>Кількість кредитів ЄКТС</b>	4
<b>Розподіл за видами занять та годинами навчання</b>	Лекції - 24 год.
	Практичні (семінарські) - 24 год.
	Самостійна робота - 72 год.
<b>Форма підсумкового контролю</b>	Залік
<b>Кафедра</b>	Кафедра українознавства, культури та документознавства, Аудиторія №206П, <a href="https://nupr.edu.ua/page/kafedra-ukrainoznavstva-kulturi-ta-dokumentoznavstva.html">https://nupr.edu.ua/page/kafedra-ukrainoznavstva-kulturi-ta-dokumentoznavstva.html</a>
<b>Викладач (-і)</b>	Гула Руслан Володимирович, д.і.н., професор
<b>Контактна інформація викладача (-ів)</b>	rslnhula1@gmail.com 0501684542
<b>Дні занять</b>	За розкладом, відповідно до графіку навчального процесу
<b>Консультації</b>	Аудиторія 207П відповідно до графіку

**Мета навчальної дисципліни** є вивчення процесів агресивного розповсюдження інформації і варіантів створення сприятливих контекстів для успішного проведення комунікацій; набуття практичних навиків у протистоянні новітнім методам інформаційної агресії в сучасних умовах з використанням досвіду проведення АТО/ООС; ознайомлення з методами агресії проти розуму/інтелекту, спеціальних інформаційно-психологічних технологій зміни масової свідомості з метою закладання певного інформаційного продукту.

**Передумови для навчання**

- вивчення навчальних дисциплін «Філософія», «Історія України», «Соціологія», «Політологія», «Соціальні комунікації»;
- опанування практичними навичками користування різнобічної інформацією в глобальному інформаційному просторі;
- наявність практичного досвіду аналізу суспільно-політичних подій в соціальних мережах і блогосфері.



**Зміст навчальної дисципліни**

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО В ГЛОБАЛЬНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ. ТЕМА 1.** Інформаційне суспільство в реаліях процесів глобалізації та модернізації. **ТЕМА 2.** Глобальний інформаційний простір. **ТЕМА 3.** Кіберпростір. **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ТА БІБЛІОТЕЧНА, АРХІВНА СИСТЕМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОТИБОРСТВА. ТЕМА 4.** Інформаційне протиборство в сучасних умовах. **ТЕМА 5.** Інформаційна війна – вища форма інформаційного протиборства. **ТЕМА 6.** Еволюція концепцій інформаційних воєн в реаліях сучасності. **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. АРХІВ І БІБЛІОТЕКА В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПРОТИДІЇ. ТЕМА 7.** Інформаційна політика держави в системі національної безпеки. **ТЕМА 8.** Система інформаційного захисту.

**Сторінка курсу  
на платформі  
Moodle**

Розміщено: робоча програма дисципліни, робочий план (технологічна карта), матеріали лекцій, завдання до практичних занять, завдання для самостійної роботи студентів <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=3260#section-12>



### Рекомендовані джерела

#### Базова

1. Гула Р.В. Типологія сучасних інформаційних воєн: провідні підходи до трактування / Р. Гула, І. Передерій, О. Вітринська // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія : наук. журн. / М-во культури та інформ. Політики України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККіМ, 2020. № 2. С. 35–42.
2. Гула Р.В. Концептуальні засади воєнної політики у кіберпросторі провідних держав світу та воєнно-політичних інституцій / Р. Гула, І. Передерій, О. Вітринська // Вісник бібліотечної палати. – 2020. – № 4. – С. 22–26.
3. Гула Р.В. Інформаційна війна: соціально-онтологічний та мілітарний аспекти / Гула Р., Дзьобань О., Передерій І., Павліченко О., Філь Г. – К. : «Каравела», 2020. – 288 с.
4. Гула Р.В. Перспективи системи забезпечення кібербезпеки Збройних Сил України на сучасному етапі. Аспекти проблеми // Українське військо: сучасність та історична ретроспектива : Збірник матеріалів І Міжнародної науково-практичної конференції 27 листопада 2020 р. К. : НУОУ, 2020. С. 29–31.
5. Гула Р.В. Комплекс гібридних загроз при ескалації воєнно-політичного протиборства в сучасній геополітичній реальності // Współczesna polityka bezpieczeństwa. Aspekty polityczne, gospodarcze i militarne. – Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2016. – S.113–126.
6. Гула Р.В. Глобалізація і глобальне інформаційне суспільство. Комплекс наукових підходів // Наукові праці МАУП. Серія «Політичні науки». – Київ. – Вип. 1 (55). – 2018. – С. 24–31.
7. Гула Р.В. Концепція терористичної війни в парадигмі гібридного протистояння (за досвідом локальних конфліктів ХХІ ст.) // V Всеукраїнська науково-практична конференція «Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи». Полтава. НУПП імені Ю. Кондратюка. 25 листопада, 2020. Програма конференції. – С. 39.
8. Гула Р.В. Інформаційні війни та національна безпека : конспект лекцій. Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2021. 100 с.
9. Інформаційне суспільство в світі та Україні: проблеми становлення та закономірності розвитку: колективна монографія / за ред. д. філософ. н., проф. В.Г.Воронкової. – Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2017. – 292 с.
10. Sullivan, M.C. (2019). Libraries and fake news: What's the problem? What's the plan? Communications in Information Literacy, 13(1), 91-113.

#### Допоміжна література

1. Cooke, N. A. (2018). Critical literacy as an approach to combating cultural misinformation/disinformation on the Internet. In D. E. Agosto (Ed.), Information literacy and libraries in the age of fake news (pp. 36–51), p.44. Santa Barbara, CA: Libraries Unlimited.
2. Dempsey, K. (2017). What's behind fake news and what you can do about it. Information Today (May), 6, p.
3. Lor, P.J. (2018), Democracy, information, and libraries in a time of post-truth discourse", Library Management, Vol. 39 No. 5, pp. 307-321. <https://doi.org/10.1108/LM-06-2017-0061>
4. Sullivan, M.C. (2019). Libraries and fake news: What's the problem? What's the plan? Communications in Information Literacy, 13(1), p. 96.
5. Wardle C., Derakhshan H. (2017). Information disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making. 109 p.



### Інформаційні ресурси

1. Бураковський П. Російська пропаганда про події в Україні: тенденції 2014–2016 років [Електронний ресурс] / Петро Бураковський ] // Media Sapiens. – 2017. – Режим доступу : [http://www.osvita.mediasapiens.ua/trends/1411978127/rosijska\\_propaganda\\_pro\\_podii\\_v\\_ukraini\\_tendentsii\\_20142016\\_rokiv/](http://www.osvita.mediasapiens.ua/trends/1411978127/rosijska_propaganda_pro_podii_v_ukraini_tendentsii_20142016_rokiv/).
2. Інформаційно-психологічна безпека особистості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/infobezosob/informacijno-psihologicna-bezpeka-osobistosti/ob-ektom-informacijno-psihologicnogo-zahistu-sobistosti/informacijna-zbroa---ce>
3. Українські підручники он-лайн. Психофізична зброя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://pidruchniki.ws/1334020336973/politologiya/psihotronna\\_psihofizichna\\_zbroya](http://pidruchniki.ws/1334020336973/politologiya/psihotronna_psihofizichna_zbroya)
4. Ожеван М. Інформаційні війни: курс онлайн лекцій [Електронний ресурс] // Prometheus. – 2018. – Режим доступу: [http://courses.prometheus.org.ua/courses/KNU/102/2015\\_T2/about](http://courses.prometheus.org.ua/courses/KNU/102/2015_T2/about).
5. Прокоф'єв Д. М. Інформаційна війна та інформаційна злочинність [Електронний ресурс] / Д. Прокоф'єва. – Режим доступу: <http://www.crime-research.iatp.org.ua/library/Prokop.htm>.
6. Geiger, A. (2017). Most Americans—especially millennials—say libraries can help them find reliable, trustworthy information. Washington, DC: Pew Research Center. Retrieved from <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2017/08/30/most-americans-especially-millennials-say-libraries-can-help-them-find-reliable-trustworthy-information/>
18. Дубов Д.В. Зрушення сфер геополітичного протистояння: від географічної експансії – до конструювання інформаційно-кібернетичних просторів / Д.В.Дубов // Стратегічні пріоритети. – 2014. – № 1. – С. 106 – 115.
19. Інформаційна безпека сучасного суспільства: навчальний посібник; за заг. ред. А.І. Міночка. – К.: ВІПІ НТУУ „КПІ”, 2006. – 188 с.
20. Інформаційна війна і національна безпека: монографія / П.П. Ткачук, Р.В. Гула, О.І. Сивак та ін.. – Львів: АСВ, 2015. – 265 с.
21. Інформаційне суспільство в світі та Україні: проблеми становлення та закономірності розвитку: колективна монографія / за ред. д. філософ. н., проф. В.Г.Воронкової. – Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2017. – 292 с.
22. Інформаційні операції та безпека суспільства: загрози, протидія, моделювання: монографія / В.П. Горбулін, О.Г. Додонов, Д.В. Ланде. – К.: Інтертехнологія, 2009. – 164 с.
119. Історія інформаційно-психологічного протистояння: підруч. / [Я.М. Жарков, Л.Ф. Компанцева, В.В. Остроухов, В.М. Петрик, М.М. Присяжнюк, Є.Д. Скулиш]; за заг. ред. д.ю.н., проф., засл. юриста України Є.Д. Скулиша. – К.: Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. – 212 с.
23. Фісун А.О. Генеза поняття „інформаційна війна” / А.О. Фісун // Гілея. – 2011. – № 49. – С. 534 – 538.



### Система оцінювання результатів навчання:

За результатами поточного контролю протягом семестру студент може отримати максимально 70 балів, за результатами підсумкового контролю 30 балів; мінімальна сума балів, що дозволяє студенту бути атестованим з дисципліни - 60 балів.

Більш детальна інформація щодо оцінювання наведена в робочій навчальній програмі дисципліни.

### Накопичування балів з навчальної дисципліни

(вказати лише ті види робіт, за які передбачено нарахування балів):

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Виконання завдань на практичному занятті	70
Залік	30
<b>Максимальна кількість балів</b>	<b>100</b>

### Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання та шкалі оцінювання Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35 - 59	FX	
1 - 34	F	незадовільно

### Політики навчальної дисципліни :

Вивчення навчальної дисципліни потребує роботи з інформаційними джерелами, підготовки до лекцій і практичних занять, виконання усіх завдань згідно з навчальним планом.

Підготовка до практичних занять передбачає: ознайомлення з питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення лекційного матеріалу. Рішення практичних завдань повинно демонструвати ознаки самостійності виконання здобувачем такої роботи, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на практичних і лекційних заняттях є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх питань теми. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, дотримуватися дисципліни й часових (строкових)

Більш детальну інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни (<https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=3260#section-12>)

Силабус затверджено на засіданні кафедри «українознавства, культури та документознавства»

26 серпня 2021 р. Протокол № 1